

HRVATSKI glasnik

Godina XXVI, broj 27

7. srpnja 2016.

cijena 200 Ft

**HDS-ovi kampovi
u „Zavičaju“**

Foto: Lilla Radić

3. stranica

Gradišćansko shodišće

9. stranica

Kraj školske godine

10. stranica

Najfotogeničnija Hrvatica

16. stranica

Komentar

Istina gorka nižine

Ljeto je, ali je smišno ljeto. Ki se potimo na temperaturi iznad trideset i pet, ki se smravamo na šesnaest. Minja se vrime od dana do dana. Ne valja nam ni vrućina, ne valja nam ni hladnoća. Hvala Bogu da i ovo nij' po narudžbi. Kako tira nepodnošljiva vrućina u ovu dob i naglu promjenu zahladjenja, tako se minja dobra volja i naših ljudi. Neki su skloni zabiti i najmanju osnovu ljudskoga ponašanja kako je zgrabi u glavi toplinski udar. Kako bi rekli pravično? Istupu iz sebe, maska se skine s obraza s uvjerenjem da su bogzna kakovom pravom ovlašćeni bilo što, bilo komu reći u javnosti. Napadi nisu mogući samo sjekrom, pljuskom i skubljenjem, nego i ubadanjem. Uvijek se kaže, najprlje je potrebno pogledati, gdo veli i što... pa potom odmiriti težinu govora, uvrede i špotanja. Postuju med nami takovi ljudi ki su nedodirljivi, kim, kako izgleda, vjetar puše u hrbat, ki su privilegirani i zamišljaju za se takove pozicije i funkcije, a i vlast, u koj oni nisu, niti će ikada biti. Svagdir se pojavljuju, svagdir se rivlju u prve rede, kot kad bi protokolarni dio svetačnosti prez njih ne bi se ni zgodao. Svagdir sidu očarani, kot kad bi najveć razumili od zgoditkov, a potom gizdavo širu svoje „znanje“, misleći da svi su počašćeni s kimi se spustu u razgovor. Naravno, pri tom se apsolutno ne zame upamet, da od takovoga tipa ljudi svak normalan biži, i sve se učini da se blokira i izostavi spravišće s timi biseri. Gdo je malo drugačiji od jata, toga iz sebe vanhiti društvo. Gdo svojim ne/ponašanjem izaziva zajednicu, a i silom kani navličići neku ideju ili zamisao na jedan krug, na cijelo jedno naselje, pravoda na tudji račun, toga ni rodjaki ni obrambeniki neće sačuvati od propasti. Svi će se okrenuti od njega, svi će mu jadovito spomenuti ime, a zgodat će se da će ljudi sa „oslobodite nas, oslobodite nas“ neprestalno moliti zaduženike. Gdo svoju vridnost precijeni i svojim kritičnim držanjem prezire društvo, neka se ne preseneti da pri letu se hudo pošemeru padobrani ter da je istina prokleta gorka nižine!

Tiho

Glasnikov tjedan

U tijeku su kampovi, ljetni, prijateljski, školski, kampovi koje organiziraju hrvatske narodnosne samouprave, civilne udruge. One su se natjecale za potporu kod Tajništva za civilne, društvene i narodnosne veze Ministarstva ljudskih resursa, te udovoljile propisanim uvjetima za dobivanje državne potpore u kategoriji „za priređivanje kampova hrvatskoga (narodnosnoga) narodopisa, umjetnosti, za očuvanje običaja i čitalačkih kampova u jezičnoj okolini“. Ovi su hrvatski natjecatelji dobili potporu:

KERESTUR – Kulturno društvo Kerestur, „Kamp za očuvanje narodnih vrednota“: 400 000 Ft;

PEČUH – Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom „Miroslav Krleža“, „Čitalački kamp i kamp načina života pečuške Hrvatske škole“: 2 500 000 Ft;

SANTOVO – Hrvatska škola, „Ljetna škola hrvatskoga jezika, čitalački kamp“: 1 300 000 Ft;

BUDIMPEŠTA – Hrvatska državna samouprava, „Državni tabor materinskoga jezika“: 2 500 000 Ft;

KAPOŠVAR – Hrvatska samouprava Šomošdske županije, „Dječji kamp hrvatskoga materinskoga jezika“: 2 500 000 Ft;

HARKANJ – Hrvatska samouprava, „Jezični narodopisni kamp“: 400 000 Ft;

PEČUH – Kulturna udruga Baranja, „XXV. državni kolo-kamp“: 850 000 Ft;

UDVAR – Hrvatska samouprava, „Ljetni hrvatski kamp s popodnevnim boravkom za očuvanje hrvatskih običaja“: 500 000 Ft;

KANIŽA – Hrvatska samouprava Zalske županije, „Kamp za očuvanje hrvatskih običaja i glazbeni kamp“: 800 000 Ft;

MOHAČ – Mohačka šokačka čitaonica, „Kamp u hrvatskoj jezičnoj okolini“: 800 000 Ft;

SUMARTON – Udruga drvorezbarske radionice, „25 godina u službi hrvatske umjetnosti i narodnog obrtništva“: 600 000 Ft;

ČIKERIJA – Hrvatska samouprava, „Hrvatski narodnosni plesni kamp“: 900 000 Ft;

PEČUH – Udruga baranjskih Hrvata, „Hrvatski jezični kamp «Faust Vrančić»“: 400 000 Ft;

PEČUH – Kulturna i izvorna udruga Vizin, „V. Ljetni tamburaški kamp u Orfuu“: 1 400 000 Ft;

PUSTARA – Hrvatska samouprava, „Kamp hrvatske narodnosne kulture i kamp za očuvanje običaja“: 400 000 Ft;

HRVATSKI ŽIDAN – Hrvatska katoličanska omladinska vjerska i kulturna udruga, „23. Hrvatski katolički omladinski kamp «Peruška Marija»“: 400 000 Ft;

ŠIKLOŠ – Hrvatska samouprava, „Hrvatski kamp darovitih“: 643 000 Ft;

BUDIMPEŠTA – Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đučki dom KLIK XIV. pedagoški okrug 199037, „Hrvatski jezični kamp i kamp poznavanja matične domovine“: 1 700 000 Ft;

KOLJNOF – Osnovna škola, „Mihovil Naković“, „Hrvatski čitalački kamp i glazbeni kamp“: 800 000 Ft;

KOLJNOF – Hrvatska samouprava, „Morsko blago – hrvatski kamp u Dramalju“: 600 000 Ft;

KOLJNOF – Društvo Hrvati-Horvátok, „Hrvatski omladinski tamburaški i glazbeni kamp“: 750 000 Ft;

BUDIMPEŠTA – Eržebetvaroška Hrvatska samouprava, „Nardnosni narodopisni kamp“: 500 000 Ft;

ATAD – Hrvatska samouprava, „Kampiraj i uči! – narodnosni omladinski kamp“: 800 000 Ft.

Neki su već kampirali, neki su kampovi u tijeku, a neki će tek kampirati. Koliko sveukupno osoba i koliko sati i prilike za saobraćaj, komunikaciju na materinskom jeziku tek trebamo prebrojiti. Koliko prigoda za učenje!!!

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite
Hrvatski glasnik!

HDS-ovi kampovi u „Zavičaj“

Hrvatska državna samouprava 2016. godine priređuje četiri državna kampa hrvatskoga jezika i kulture u Vlašićima na otoku Pagu u Pansionu „Zavičaj“. Tri osnovnoškolska i jedan srednjoškolski.

Nakon srednjoškolskog kampa, prvoga i drugoga osnovnoškolskog kampa, u tijeku je treći osnovnoškolski kamp koji je započeo u nedjelju, 3. srpnja, i traje do 10. srpnja. U njemu boravi 75 učenika i osam nastavnika. Voditeljica je kampa Angela Šokac Marković, a koordinatorica Eva Mujić, referentica HDS-ova Ureda. U kampu borave učenici iz Baje, njih 26, s nastavnikom Antunom Guganom, iz Dušnoka deset učenika s nastavnicom Silvijom Varga, iz Gare troje učenika, iz Mohača 22 učenika s nastavnicom Anitom Jandrók Erdélyi, iz Martinaca deset učenika s nastavnicom Ljubicom Kolar Vuković, te iz Starina četiri učenika s nastavnicom Ružicom Kedves. U srednjoškolskom kampu boravilo je 55 učenika i šest nastavnika. Iz budimpeštanskog HOŠIG-a 23 učenika i nastavnici Žolt Ternak i Mario Jerkić, iz Koljnofa tri učenika, iz Hrvatske gimnazije Miroslava Krležje 21 učenik i nastavnici Rebeka Hajós, Gábor Surányi i Goran Kečkeš, iz Martinaca

dva učenika, iz Sambotela pet učenika, iz Mohača jedan učenik. Voditeljica je kampa bila nastavnica Rebeka Hajós, a HDS-ov koordinator u kampu Kristof Petrinović.

U drugom osnovnoškolskom kampu boravilo je 97 učenika i devet nastavnika. Voditeljica je kampa bila Anica Popović Biczak,

a koordinatorica Eva Mujić. U kampu su bili učenici iz Salante, njih 11, s nastavnicom Evom Adam Bedić, iz Šikloša troje, iz Šeljina 22, s nastavnikom Robertom Rontom, iz Lukovišća sedam učenika s nastavnicom Anicom Popović Biczak, iz Barče šestero učenika, iz Koljnofa 15 učenika s nastavnicom Biserkom Brindza, iz Sopronhorpácsa četvero učenika, iz Hrvatskoga Židana jedan učenik, iz Petrovoga Sela 17 učenika, s nastavnicom Kingom Keglvić, iz Kerestura šestero učenika s nastavnicom Kiss Gyuláné i iz Izvara petero učenika s nastavnicom Klarom Kovač.

Prvi osnovnoškolski kamp započeo je 19. i trajao do 26. lipnja. U njemu je boravilo 80 učenika i deset nastavnika. Iz budimpeštanskog HOŠIG-a 18 učenika i nastavnici Zoran Marjanović i Zorica Jurić, iz Hrvatske gimnazije Miroslava Krležje 37 učenika i nastavnici Ildiko Bošnjak Balaž, Mirjana Murinji i Grgo Kovač, iz santovačke hrvatske škole 25 učenika i nastavnici Eva Gorjanac Galić, Elvira Pucher i Mirela Galić. Voditeljica je kampa bila nastavnica Rita Laić, a HDS-ov koordinator u kampu bila je Eva Ispanović, HDS-ova referentica

U osnovnoškolskim kampovima mogu sudjelovati učenici škola u kojima se predaje hrvatski jezik u dvojezičnoj nastavi i učenici škola u kojima se hrvatski jezik predaje kao predmet ili u sklopu kružoka. U ovim kampovima mogu sudjelovati učenici od 5. do 8. razreda, a i učenici koji su završili 4. razred već imaju pravo prijave. Učenike prijavljuju isključivo njihove škole. Cijena je boravka u kampu za učenike 30 tisuća forinta (udio troškova kampa: smještaj, hrana i putovanje) koje učenici trebaju uplatiti nakon njihove prijave. Uz to trebaju uplatiti cijenu izleta u vrijednosti od 200 kuna do polaska u kamp.

Branka Pavić Blažetin

Proslava Dana državnosti u Budimpešti

Povodom obilježavanja Dana državnosti i 25. obljetnice samostalnosti Republike Hrvatske, 28. lipnja 2016. godine, u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj, u klupskoj prostoriji Mađarske akademije znanosti u Budimpešti upriličen je svečani prijam. Primu, kojem je pribivalo četrinstotinjak uzvanika, kao glavni gost odazvao se ministar obrane Mađarske István Simicskó.

Prijmu su pribivali također i parlamentarni zastupnik te predsjednik Interparlamentarne skupine prijateljstva Mađarska – Hrvatska Matija Firtl, glasnogovornik hrvatske manjine u Mađarskome parlamentu Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, povjerenik MVPT-a za razvijanje politike susjedstva i supredsjedatelj Mješovitog odbora za manjine Republike Hrvatske i Mađarske Ferenc Kalmár, bivši mađarski ministar vanjskih poslova Géza Jeszenszky, načelnica budimpeštanskoga VI. okruga Zsófia Hassay, brojni veleposlanici i predstavnici diplomatskoga zbora akreditirani u Mađarskoj, ravnatelj Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin, ravnatelj pečuškoga Hrvatskog obrazovnog centra „Miroslav Krleža“ Gabor Győrvári, glavna i odgovorna urednica Medijskoga centra Croatia Branka Pavić Blažetin, predstavnici hrvatskih samouprava, kulturnih, znanstvenih i vjerskih ustanova, članovi hrvatske zajednice, gospodarstvenici i brojni drugi gosti.

Nakon himne Republike Hrvatske i Mađarske, koje je uz glasovirsku pratnju zagrebačkog pijanista Vedrana Janjanina otpjevala Dorotea Gocza, učenica 4. razreda keresturske Osnovne škole „Nikola Zrinski“, uzvanike je pozdravio i prigodni govor održao veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman. U svom obraćanju nazočnima veleposlanik Grlić Radman zaželio je dobrodošlicu svim gostima na prijam kojim se obilježava 25. obljetnica hrvatske samostalnosti, za što su brojni hrvatski građani dali svoju žrtvu. Zahvalio je prijateljskoj Mađarskoj na svojoj potpori koju je pružala Hrvatskoj u proteklom razdoblju te istaknuo kako su dvostrani odnosi obilježeni dubokim povijesnim vezama dviju država i naroda, primjer dobrosusjedskih odnosa, posebice na području ostvarivanja prava manjinskih zajednica. U kontekstu ovogodišnje memorijalne godine kojom se obilježava 450. obljetnica Sigetske bitke i junačke pogibije Nikole Zrinskog podsjetio je da će se središnji dio obilježavanja odvijati početkom rujna u Sigetu nizom programa, a također je najavio gostovanje osječkoga Hrvatskog narodnog

Dorotea Gocza uz glasovirsku pratnju Vedrana Janjanina pjeva himnu.

Hrvatski veleposlanik u Budimpešti Gordan Grlić Radman pozdravlja nazočne.

dijele jednaku vanjsku politiku. Složio se kako povijesne veze sežu daleko u prošlost, o čemu najbolje svjedoči i ovogodišnje zajedničko obilježavanje memorijalne godine Nikole Zrinskog, ili Miklósa Zrínyija, kako se isti junak naziva kod Mađara, koji ga također prihvaćaju kao dijela zajedničke prošlosti. Ministar je istaknuo da su i u današnjem vremenu obje države suočene sa sličnim izazovima i vanjskim prijetnjama, ponajprije migrantskom krizom. Premda su jezici različiti, oba naroda dijele iste kršćanske vrijednosti na kojima je utemeljena i sama Europa, kazao je Simicskó ističući važnost širenja suradnje u budućnosti pri ostvarenju zajedničkih ciljeva.

kazališta s hrvatskom nacionalnom operom „Nikola Šubić Zrinski“ 19. rujna u Budimpešti.

Nazočnima se obratio i ministar obrane Mađarske István Simicskó. Pozdravljajući sve goste i hrvatske prijatelje, istaknuo je da su 25 godina nakon hrvatske samostalnosti obje države postavljene na jednakim smjernicama, jednakim vrijednostima i

Uzvanici

U kulturnome dijelu programa zagrebački pijanist Vedran Janjanin izvodio je skladbe Dore Pejačević, a tijekom večeri džezglazbu svirala je i pjevala pijanistica Lana Janjanin. Kulturno-umjetnički program dodatno je obogaćen dolaskom članova Zrinskih kadeta i članica Kulturnoga društva keresturske škole, koje su se predstavile gostima u narodnoj nošnji pomurskih Hrvata.

Pečuh

Proslavljen Dan državnosti Republike Hrvatske

U organizaciji Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, 30. lipnja nizom sadržaja obilježen je Dan državnosti Republike Hrvatske i 25. godina nezavisne Hrvatske.

Svečanom prijmu u Hrvatskoj školi Miroslava Krležje prethodilo je otvaranje izložbe „100 godina Price“ u pečuškoj Gradskoj kući. Izložba je dio programa u godini kada Zaklada Vesna i Zlatko Prica obilježavaju stotu obljetnicu rođenja ovoga hrvatskog slikara rođenog u Pečuhu. Na izložbi je izložen dio djela (91 djelo) što ih je Prica darovao Pečuhu. Zatim je slijedila sveta misa za Domovinu u tamošnjoj katedrali. Predvodio ju je mohački župnik Attila Bognár uz koncelebraciju svećenika Ladislava Ronte, Ladislava Bačmajja i Josipa Antolovića. Svetu je misu pjevao Ženski pjevači zbor Augusta Šenoe što ga je na orguljama pratio Jozo Dervar.

Izvedbom mađarske i hrvatske himne Ženskoga pjevačkog zbora „Korjeni“ otpočeo je program svečanoga prijma proslave Dana državnosti i 25. obljetnice neovisnosti Republike Hrvatske. Pjesmu „Akordi o Hrvatskoj“ Josipa Gujaša Đuretina pročitao je Danijel Blažetin. Generalna konzulica Vesna Haluga pozdravila je nazočne, između ostaloga reče: Sa zahvalnošću se prisjetimo očeva naše Domovine: Zrinskih, Ante Starčevića, Stjepana Radića, prvoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana, ali i poginulih branitelja i civila u Domovinskom ratu koji su dali svoje živote kako bi iz muke, krvi i znoja, progona i stradanja nastala samostalna i slobodna Hrvatska. Hvala i svima vama, dragi Hrvati u Mađarskoj, koji ste stoljećima svojim čestitim, samozatajnim i požrtvovnim radom čuvali hrvatsku riječ, kulturu, običaje i pridonosili našoj Domovini i bili i jeste najčvršći most između Hrvatske i Mađarske. Hvala našim mađarskim susjedima i dokazanim prijateljima koji su jedni od prvih priznali Republiku Hrvatsku, ali i bili velika potpora na putu za članstvo u Europskoj uniji, a tijekom Domovinskog rata pružili utočište i, što je još važnije, dom za više od 70 tisuća hrvatskih prognanika.

Danas sam iznimno ponosna što vam predstavljamo Kopriv-

Generalna konzulica Vesna Haluga

ničko-križevačku županiju, jednu od manjih, ali i najuspješnijih hrvatskih županija. Presretna sam i iznimno ponosna što je danas ovdje s nama i gradonačelnik Vukovara – grada heroja – simbola hrvatske pobjede i samostalnosti kojemu će predsjednik HDS-a uručiti sredstva koje je hrvatska zajednica iz Mađarske prikupila za obnovu vukovarskog vodotornja dokazavši još jednom jedinstvo Hrvata u Hrvatskoj i izvan nje.“

Potom je HDS-ov predsjednik Ivan Gugan predao dar hrvatske zajednice u Mađarskoj, deset tisuća eura, vukovarskome gradonačelniku Ivanu Penavi, namijenjenu obnovi vukovarskog vodotornja. Zahvaljujući na daru za vukovarski vodotoranj, gosp. Penava izrazio je uvjerenje da će za godinu do godinu i pol dana vodotoranj u Vukovaru biti otvoren za posjetitelje te da će ga posjećivati i brojni Hrvati iz Mađarske. Dodao je da je do sada prikupljeno gotovo pet milijuna kuna za obnovu simbola hrvatskoga zajedništva te da uopće ne sumnja u uspješnost akcije koja je pokazala da Hrvatskoj ne trebaju podjele i svađe, nego zajedništvo i mir.

Slijedio je svečani program. Pjesmu Josipa Gujaša Đuretina „Podravini“ kazivala je Regina Varnai. Nazočne je u ime Koprivničko-križevačke županije pozdravio dožupan Ivan Pal. Naime, ove godine Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu nizom kulturnih, vinskih, kulinarskih, gospodarskih, turističkih događanja promiče Koprivničko-križevačku županiju, a uz potporu narečene županije i Hrvatske prehrambene kompanije Podravka osigurana je ponuda poslastica na pečuškoj proslavi Dana državnosti. Nazočni su imali priliku pogledati i trominutni promidžbeni film o Koprivničko-križevačkoj županiji te upoznati „Podravkinu“ gastronomsku družinu, na čelu s Draženom Đuriševićem, koja je pripremila za ovu priliku niz podravskih specijaliteta. Oni su uz bogatu vinsku ponudu, Županovo vino, vina Vinske kuće, „Planina“, Osječko pivo te Tamburaški sastav Biseri Drave osigurali gastronomski užitek pečuskoga druženja.

HDS-ov predsjednik Ivan Gugan predaje dar hrvatske zajednice u Mađarskoj, deset tisuća eura, vukovarskomu gradonačelniku Ivanu Penavi.

Branka Pavić Blažetin

Spomendan biskupa Ivana Antunovića u Kalači

Poštovatelji biskupa Ivana Antunovića i njegova djela i ove su se godine okupili u Kalači. Naime, u organizaciji gradske Hrvatske samouprave, 19. lipnja obilježena je obljetnica rođenja preporoditelja bačkih Hrvata.

Misno je slavlje predvodio msgr. Stjepan Beretić.

U crkvi svetog Josipa prije mise zajednički se molila krunica na hrvatskome jeziku. Kao i lani, misno slavlje predvodio je msgr. Stjepan Beretić, župnik subotičke katedrale, a s njime suslužio santovački župnik vlč. Imre Polyák, biskupski vikar za narodnosti. U svojoj prigodnoj propovijedi koju je posvetio životu i djelu biskupa Antunovića, msgr. Beretić uz ostalo reče da je biskup Antunović odričući se sebe, radio za druge, sve za sve, da njega nije bilo, mnogo toga danas ne bi bilo. Pri tome je naveo da je i danas s obje strane granice mnogo njegovih nastavljača, mladih koji njeguju svoj materinski jezik, čuvaju vjeru i običaje. Svojim pjevanjem misno slavlje uvećao je crkveni pjevački zbor santovačke hrvatske zajednice pod vodstvom župnoga kantora Zsolta Siroka.

Spomen-vijenci kod spomen-ploče

Usljedio je prisjećanje ispred nekadašnje kanoničke kurije, danas Doma Istvána Katone u Hunyadijevoj ulici br. 2, a uz pozdravne riječi domaćina, predsjednika i dopredsjednice Hrvatske samouprave grada Kalače Ladislava Saboa, odnosno Marije Ivo,

svečanost je uljepšana pjevanjem ženskoga kalačkog Pjevačkog zbora „Ružice” i polaganjem vijenaca kod spomen-ploče biskupu Ivanu Antunoviću. Svojom nazočnošću svečanost su uveličali generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga, HDS-ov predsjednik Ivan Gugan, parlamentarni glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Mišo Hepp, predsjednik Bačko-kiškunske županjske hrvatske samouprave Joso Šibalin i drugi, koji su položili vijence sjećanja.

Brojni uzvanici

Pod velikim šatorom u nadbiskupskome vrtu priređen je prigodni kulturni program. Bunjevački izvorni KUD „Gara” u pratnji Orkestra „Bačka” izveo je santovačku šokačku i bunjevačku garsku koreografiju, višekratno nagrađen gromoglasnim pljeskom nazočnih. Osim garskih plesača u programu je nastupio i bačinski Pjevački zbor „Ružmarin” s veselim hrvatskim pjesmama, a predstavila se i garska „Bačka”.

Spomendan je završen zajedničkom večerom, druženjem i plesničicom uz garski Orkestar „Bačka”.

S. B.

Predsjednik Hrvatske samouprave grada Kalače Ladislav Sabo i dio kalačkoga Pjevačkog zbora „Ružice”

SELURINCE

Hrvatski dan

U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, u tom je gradu 28. svibnja priređen Hrvatski dan. Program Dana odvijao se na otvorenoj pozornici Središta za kulturu, čemu je prethodila sveta misa na hrvatskom jeziku u rimokatoličkoj crkvi, koju je predvodio martinački župnik Ilija Čuzdi uz orguljašku pratnju martinačke orguljašice i kantorice Anice Gujaš. U folklornome programu nastupio je pečuški KUD Baranja, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe i našički HKD „Lisinski”. Nakon programa slijedilo je druženje i zabava.

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe

U svom obraćanju okupljenima predsjednica selurinske Hrvatske samouprave Jelica Moslovac kazala je: „Govoreći o narodnostima u javnom životu, često se naglašeno ističe njihova uloga mosta u međudržavnim odnosima, odnosno u društvenom životu i kulturi. Hrvati u Mađarskoj, podrazumijevajući pri tomu i našu Hrvatsku samoupravu, svojim vezama s bivšom maticom obogaćuju kulturu Karpatskog bazena te u znatnoj mjeri pridonose razvoju međunarodnih veza Mađarske, poglavito Selurince. Današnjim Hrvatskim danom kanimo jačati upravo taj most da on postane još čvršći, u kojem nastojanju želim svima nama daljnji razvoj plodonosne suradnje.”

Nazočne je pozdravio zastupnik Hrvatske samouprave grada Selurince Gabor Győrvári, posebno pozdravivši generalnu konzulicu Vesnu Halugu, selurinskoga gradonačelnika Pétera Kolta-

Domaćini i uzvanici

ija, umirovljenoga gradonačelnika Marka Győrvárijia i glavnu urednicu Medijskog centra Croatica Branku Pavić Blažetin, te najavio sudionike folklornoga programa.

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe osnovan je 1982. godine, a danas ga vodi Marija Bošnjak. Zbor ima raznovrstan repertoar, a cilj je njegovanje i očuvanje izvornih narodnih pjesama Hrvata u Mađarskoj te iz matične domovine. Pri nastupu članice Zbora su u narodnoj nošnji, što stvara poseban vizualni ugođaj. Ovoga puta razveselio je svojom izvedbom baranjskih i podravske pjesama.

Ovoga puta gost grada Selurince bio je našički HKD „Lisinski”. Društvo je osnovano daleke 1889. godine kao pjevačko društvo. Danas u njemu djeluje folklorna sekcija u sklopu koje imaju malu školu folkloru, B sastav, A sastav folklorne skupine, mješoviti pjevački zbor te tamburaški sastav. Sastav folklorne sekcije najuzornija je skupina u Društvu. Pri A sastavu folklorne sekcije djeluje i pjevačka skupina. U Društvu je okupljeno 120 članova. Umjetnički je voditelj ansambla i dirigent Miroslav Šarić.

KUD Baranja utemeljen je davne 1967. godine i od tada do

Pečuški KUD Baranja

današnjeg dana djeluje neprekidno s brojnim tuzemnim i međunarodnim uspjesima, nagradama i bezbrojnim nastupima. Danas je umjetnički voditelj društva Đuro Jerant, a Društvo djeluje kao udruga, čiji je predsjednik Mišo Šarošac. Na repertoaru imaju i koreografije hrvatskih narodnih plesova i mađarske plesove te nastoje udovoljiti nastupom ukusu i hrvatske i mađarske publike. Oni su uz bogatu vinsku ponudu, Županovo vino, vina Vinske kuće „Planina”, Osječko pivo te Tamburaški sastav Biseri Drave osigurali su gastronomsko glazbeni užitak pečuškoga druženja.

Branka Pavić Blažetin

Podravsko hrvatsko hodočašće u Drvljancima

Podravski Hrvati koji hodočaste u Drvljance već više od tri desetljeća na blagdan Presvetoga Srca Isusova, ispune životom i hrvatskom riječju ovo naselje koje su davno, sredinom osamdesetih godina napustili i njegovi zadnji stalni stanovnici. Tako bješe i ove godine. U Drvljancima su se okupili uglavnom Hrvati vjernici 3. lipnja. Ovogodišnje misno slavlje bilo je u znaku srebrne mise Ladislava Bačmaija, rodom iz Starina, danas župnika Seksarske župe.

Štovanje Presvetoga Srca Isusova počinje još u srednjem vijeku. Prvo su ga njegovali kartuzijanci, a poslije isusovci u XVI. stoljeću. Teološki je temelj dobilo u XVII. stoljeću, a 1765. godine papa Klement XIII. dopustio je slaviti blagdan Srca Isusova, ali samo onima koji su to tražili. Papa Pio IX. 1856. godine odredio je da se blagdan službeno slavi u cijeloj Katoličkoj Crkvi, pošto je slavljenje blagdana Srca Isusova brzo prošireno po mnogim biskupijama, osobito s obzirom na potrebu zadovoljštine za grehove. Drvljanačke ulice, koje su najčešće prazne, i ovaj put su bile prepune vjernika, koji stigoše iz svih podravske naselja. Misa je bila na hrvatskom i mađarskom jeziku, a bila je posebna zbog toga što vlč. Ladislav Bačmai ove godine slavi 25. obljetnicu svećenstva, srebrnu misu. Poslije Starina, on je i u Drvljancima misio povodom obljetnice. Pozdravio ga je martinački župnik vlč. Ilija Čuzdi, kako reče, na martinački način. Prekrasnu pjesmu Josipa Gujaša Đuretina recitirala je Martinčanka Regina Varnai. Potom su predsjednici hrvatskih samouprava ove regije poklon-paketom zahvalili vlč. Bačmaju za godine provedene u podravskim selima (Bačmai je devet godina bio martinački župnik, od 1994. do 2003.). Misno je slavlje uljepšano pjesmom okupljenih vjernika u pratnji martinačke župne kantorice Ančike Gujaš. Bačmai. Odbir za srebrni jubilej misništva pao je na Drvljance zato što se o ovome selu može reći da je „neutralno“ mjesto, i zbog toga je odlično za proslavu 25. obljetnice zaređenja. „Kada su me 1991. godine zaredili, bio sam kapelan dvije godine u Pakši (Paks), onda jednu godinu u Seksaru, gdje sam sad župnik, i zatim devet godina u Martinčima i ostalim hrvatskim naseljima, šest hrvatskih naselja pripadalo je meni, osim mog rodno sela Starina. Prije 13 godina me je biskup premjestio iz Martinaca u Seksar, to mi je bilo jako teško i jako žao što sam morao ostaviti svoje rodno mjesto, ali moram tamo biti kamo me Bog postavi. Uvijek rado dolazim ovamo, drago mi je kada vidim poznata lica, srce me boli kada moram otići, ali to je Božja volja“, kaže vlč. Bačmai.

Brojni svećenici u Drvljancima

Misa je bila prikazana uz koncelebraciju brojnih svećenika, koji su čitali Sveto pismo na mađarskom i na hrvatskom jeziku. Ovom se prigodom uvijek okupljaju i oni koji su davno otišli iz ovoga kraja zbog raznih razloga, ali svatko se rado vraća u svoj rodni kraj. Vjernici su ispričavali kako je bilo nekada kada su bili djeca i mladi, ne samo na taj dan nego i više puta godišnje dolazili su u Drvljance. U ono vrijeme mnogi su dolazili iz okolnih naselja na blagdan Presvetoga Srca Isusova, tko pješice tko biciklom ili motorom, naravno, tko ga je imao. To je bilo prvo pravo podravsko proštenje. I tako se iz godine u godinu počelo hodočastiti u Drvljance, ove godine 3. lipnja na X. hrvatsko državno hodočašće, opet u Podravini, opet u Drvljancima. Nakon misnoga slavlja svakoga je čekalo druženje, hrvatska glazba i objed.

Luca Gažić

Vlč. Ladislav Bačmai slavio je svoju srebrnu misu.

Trenutak za pjesmu

Osa

*Neupotrijebljena slika najteže me napušta.
Jedna osa udara o zid ribarnice,
osa koju ne mogu smjestiti, pa joj velim:
osujećena, budi moja osebujna osa.
Od udaraca ćemo napraviti panegirik,
od zida rub fenomenalnog svijeta
pred kojim zjapi potrošeno natrag
dok on sam neprolaznost je banalna
poput rane o kojoj smo čitali
iz uboda nekih drugih, u osami
u kojoj smo ih zapostavili.
Ne ostavljaj me, zato sad
jer samo zajedno će nam oprostiti
ovu bolest što se ne prenosi.*

Damir Šodan

Skupno shodišće Gradišćanskih Hrvatov u Čajtu

U organizaciji Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, točnije rečeno, po koordiniranju dr. Šandora Horvata iz Narde, 4. junija, u subotu, u jutarnji ura od Hrvatskoga Židana su se ganuli na put piše Gradišćanski Hrvati. Na čelu je opet stao, kot i svenek, duhovni peljač grupe židanski farnik, Štefan Dumović i na „malo celjansko shodišće“ su se javili većinom oni hodočasnici ki se svako ljeto znova i znova najdu u augustušu i pri hodočašćenju do Celja. U Kisegu se je pak priključila još jedna veća grupa pod peljanjem Šandora Petkovića i tako do šesti je povorka približno od sto ljudi zašla do austrijskoga hrvatskoga naselja, Čajte.

Mašu su služili dr. Anton Kolić i Štefan Dumović

Putujuća Celjanska Marija je još jednoč pozvala svoje vjernike u Čajtu, kade boravi još do kraja augustuša. Istina da iz sel Pinčene doline su hodočasnici jur prlje se pomolili pred kipom Blažene Divice Marije u Čajti, ali već od dvisto ljudi se je i ta dan skuppravilo u prelipoj čajtanskoj crikvi. Stavili su pred oltar sve to, što su si doprimili, prošnje, molitve, molbe i zahvale. Pred našom grupom su bili hodočasnici iz Hrvatskoga Jandrofa iz Slovačke, tako da dokle smo čekali pred crikvom, pred stanom koludric se je odzvanjala i hrvatska i ugarska jačka, a opatice su takaj jednom jačkom i svetimi kipici zahvalile velikodušnost i ljubaznost hodočasnika iz Ugarske. Vjernike je pozdravio u ime domaćinova Michael Marlović ki je sve nazočne potom pozvao u mjesni kulturni dom na agape. S jačkom Črne Madone je kiseški hrvatski zbor Zora začeo svetu dvojezičnu mašu, ku su njegovi jačkari oblikovali i sudjelovao je još na orgula i kantor, Balaž Orban iz Prisike. Na četvrtom skupnom shodišću Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske, pri pripravi DGHU-a, celebranti maše su bili duhovnici Štefan Dumović i dr. Anton Kolić. Pri prodiki je Štefan Dumović istaknuo da pred čistim srcem Majke Marije moramo preporučiti naša srca, tijela i grihe ter skupa moliti Jezusu da dostanemo oprošćenje. – Kako se je Kolumbus otpravio sa svojim šiftom Santom Marijom u nepoznato i nije vidio svoju budućnost, tako i mi ne znamo što nas čeka u našem žitku, ali sumljamo da mora postojati jedan drugi svit, kade ćemo si najti rješenje na sve naše probleme, i naša želja za srićom bit će tamo ispunjena. Ako putujemo na Jezusevom brodu, zajt ćemo na mjesto spokoja, mira i sriće – završio je s timi riči prodiku Štefan Dumović. Dr. Anton Kolić pak se je zahvalio svim diozimateljima ki su ta dan posvetili

medjusobnom spravišću i lipom sastanku u miru i razumivanju s Blaženom Divicom Marijom. Ujedno je prosio blagoslov na naše djelo, na naše svakidanje posle, na dicu i crikvu, na siromahe i bolesnike ter se je obrnuo svim vjernikom da jedan drugomu budemo na pomoć i da ne budemo križ jedan drugomu, nego da

U prošeciji je bilo kih 250 ljudi

pomažemo nositi ta križ, kako je trpila Majka Marija zajedno sa sinom Jezusem. U prošeciji, pri koj je sudjelovao i domaći farnik Branko Kornfeind, s marijanskimi jačkami su vjerniki zbogomdali kipu Putujuće Celjanske Marije, a pri obilnom stolu u kulturnom domu su se našli u druženju s domaćini, ki su i ovput s beskrajnom gostoljubivošću dočekali brate i sestre u vjeri i jeziku, s ove strane granice.

Tiho

Hodočasnici pišaki u cilju

Svečanost zatvaranja školske godine

HOŠIG nositelj zastave Zrinskoga

U predvorju budimpeštanske Hrvatske škole 16. lipnja priredena je svečanost zatvaranja školske godine 2015./16. Posrijedi je događaj koji se do sada obilježavao u školskome krugu, ali ovoga puta bio je od posebnoga značenja. Naime, u sklopu svečanosti i u nazočnosti veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti Gordana Grlića Radmana, predsjednik Spomen-odbora Nikola Zrinski Siget 1566. János Hóvári predao je školi zastavu spomen-godine sigetskoga junaka Nikole Zrinskog.

Školske svečanosti zatvaranja odgojno-obrazovne godine slove o postignutim rezultatima školske godine i o priželjkivanim ljetnim ferijama. Ovo potonje naglašeno je bilo i u samoj dekoraciji u kojoj su se papirnati dječji likovi bezbrižno igrali šarenim loptama, sve je bilo lepršavo i veselo, kao i napis „Zbogom dragoj školi, nek odmara ljeti“ iz pjesme Ive Boždara naslova Zbogom knjigama. A također i u prvom dijelu programa u kojem su pjesmu Nade Ladenka „Školski odmor“ recitali učenici 1. razreda Dániel Lukács, učenica 3. razreda Mira Döhrmann i učenica 4. razreda Réka Faggyas, a stihove „Vakáció“ autora Zoltána Zelka kazivala je učenica 7. razreda Flora Pissinger. Potom su „Tamburičine“ plesačice izvele ples „Na našoj plaži“. Svečani je program na hrvatskome i mađarskome jeziku vodila učenica 8. razreda Tena Šindik.

„Mnogo puta govorimo kako biti pripadnikom jedne narodnosti jest jedna vrsta poslanja. Za razumijevanje toga ponovno nam pomaže znanje i naši uzori koje smo upoznali zahvaljujući upravo znanju. I stoga je velika radost za nas da je prilikom 450. obljetnice bitke kod Sigeta, 2016. godina proglašena Spomen-godinom Zrinskih. Kao svaki povijesni događaj, i ovaj ima svoju poruku. Mi ne trebamo braniti zidine utvrda, ne trebamo se mačem boriti protiv neprijatelja... Ali možemo učiti od onih koji su to učinili. Jer su se zalagali za svoju vjeru, materinski jezik i kulturu, borili se za svoju slobodu. Zauzeli su se za dva naroda. Za oba naroda: Hrvate i Mađare. Poruka je to današnjici, poruka je to i vama. Misaonost Spomen-godine Nikola Zrinski i stoga je bliska nama jer smatramo da smo proteklih godina i mi izgradili jednu malu utvrdu. Kada smo prvi put postavili na scenu „800 godina zajedničke hrvatsko-mađarske povijesti“ namjera nam je bila pomoći pri lakšem usvajanju gradiva iz povijesti. Jer povijest se može naučiti iz udžbenika, ali se može i tako da je odigramo... Smjestiti nas u povijesna razdoblja i oblikovati povijesne likove o kojima je važno saznati: što i zašto su radili, svojim djelima čemu i komu su služili?“ – istaknula je u svome prigodnom govoru ravnateljica škole Ana Gojtan. Potom je Literarna i plesna scena škole izvela odlomak iz predstave „Vremeplov – Katarina Zrinska“.

Predsjednik Spomen-odbora Nikola Zrinski Siget 1566. János Hóvári u svom obraćanju nazočnima naglasio je važnost Spomen-godine Zrinskih, koju je u Republici Hrvatskoj spomen-godinom proglasio Hrvatski sabor, a u Mađarskoj mađarska vlada. Zajednički će se prisjetiti obitelji Zrinski i svih onih koji su se zajednički borili. „Smatram da s obje strane, hrvatske i mađarske, postoji volja za novo promišljanje zajedničke nam osamstogodišnje prošlosti. U današnjici jako je teško razumjeti kako su mogla dva naroda živjeti u sudbinskoj zajednici. Godinama se govorilo da su Hrvati i Mađari susjedni narodi. Mi nismo susjedni narodi, nego smo puk u sudbinskoj zajednici, čija se povijest isprepletala, a jezično je pitanje također bilo riješeno. Jer Nikoli Zrinskom bilo je u potpunosti svejedno je li govori mađarski, hrvatski, ili njemački“ – reče g. Hóvári.

Nakon toga ravnateljici Ani Gojtan uručio je zastavu Spomen-godine sigetskoga junaka Nikole Zrinskog. Hrvatski veleposlanik Gordan Grlić Radman naglasio je da će biti mnogo događaja vezanih za obitelj Zrinskih. Glavni je događaj 7. rujna kada će u Sigetu boraviti troje predsjednika, predsjednica Republike Hrvatske, predsjednik Mađarske i predsjednik Tur-

ske. Svaki će dan biti dan jednoga naroda, 9. rujna je Hrvatski dan. „I na Hrvatskome danu ćemo se mi prezentirati, vaši sunarodnjaci iz Hrvatske i vi iz Mađarske, a ono što sigurno znamo jest da će Hrvatska škola iz Budimpešte imati svoju predstavu Vremeplov.“ – dodao je Grlić Radman. Nakon svečanih govora stihove Gustava Krkleca „Praznik ljeta“ kazivala je gimnazijalka 9. N razreda Tijana Šarac. Ravnateljica Ana Gojtan uručila je poklon-knjige i pohvale. Pohvalu nastavničkoga vijeća dobio je: Dániel Lukács, Danijel Ružić, Šime Čudina, Zoé Hegedűs-Szabó (1. r.); Déva Kordás, Vedran Jenjik, Šara Kohari (2. r.); Keve Kordás, Mila Marlin (3. r.); Barnabás Bús, Marko Farago, Rebeka Ružić. Kamilla Szabados, Gergely Trencsényi (4. r.); Borka Borbola, Liam Fowkes, Grga Sabo (5. r.); Éva Balassa, Sofija Foltin, Milena Marinković, Luca Molnár (6. r.); Flóra Prissinger (7. r.); Enikő Kónya, Tena Šindik (8. r.). Pohvalu ravnatelja dobili su: Zétény Kiss, Viktória Kocsis (1. r.); Julija Išpanović, Zengő Markó, Lena Mohorović, Blanka Németh (2. r.); Míra Döhrmann, Nándor Puhony, Laura Szűcs (3. r.); Oliver Kapor, Marko Šokac (4. r.); Nimród Ákos Kepes, Réka Faggyas (5. r.); Adel Adrevac, Kármén Kristóf, Dorka Kühne, Zétény Sziva (6. r.); Flora Fowkes, Tin Tibor Péntek, Milena Maja Šindik, Maja Tóth (7. r.); Danica Romac, Dorottya Sinkó (8. r.). Pohvalu ravnatelja za kulturni rad: Tijana Šarac (9. N), Deniza Danč, Evelin Rapić, Bence Szabó (9. r.); pohvalu nastavničkog vijeća za marljivo učenje i uzorno vladanje: Henrietta Szász; pohvalu ravnatelja za kulturni rad: Žolt Prager, Dušan Grković, Milica Gagović, Ivan Momirov (10. A); pohvalu ravnatelja za kulturni rad: Alex Kazi, Levente Péntek, Anna Heuschmidt, Dorka Parádi, Szonya Cservenyi, Žolt Karlović (10. B); pohvalu ravnatelja za kulturni rad: Mia Barbir, Andrej Kiš, Ferenc Füzesi, Norbert Gohér, Tímea Kohári, Erik Kónya (11. r.); pohvalu nastavničkog vijeća za doprinos na kulturnom planu škole: Rebeka Bús, Ivan Milković, Ferenc Pataki; pohvalu nastavničkog vijeća za marljivo učenje i doprinos na kulturnom planu škole: Fanni Czine (12. r.).

Pri kraju svečanosti učenici nižih razreda otpjevali su pjesmu „Moja domovina“, solo je pjevala gimnazijalka 11. razreda Vivien Berényi.

Čestitam svim profesorima koji su sudjelovali pri ostvarenju prigodnoga programa, posebno Kristini Kirhofer i Katici Benčík za dobro osmišljeni scenarij i sadržaj na odista visokoj razini.

Kristina Goher

18. Hrvatski čitalački i tamburaški tabor u Koljnofu

Ovoljetna tematika taborašev: familija

Novinarska zadaća je laka onda, kad cijeli jedan tabor dojde u Petrovo Selo na izlet iz Koljnofa. U školski ferija dotična Dvojezična škola „Mihovil Naković“ već je po 18. put organizirala za svoje školare Hrvatski čitalački i tamburaški tabor u kom se je i ljetos čuda svega naučilo, a i uživalo, od 2. do 8. razreda, sve skupa 45 dice.

U taborskom programu jedan dan je svenek posvećen izletu na našem području, tako je ovput ispalo da su koljnofski taboraši 24. junija, u petak, posjetili jakovsku crikvu, kušali najbolju pizzu u petrovskom kafiću i restoranu Nazdravlje, ter išli dalje u sambotelni centar Sv. Martina i pomolili se i pred kipom Putujuće Celjanske Marije u Čajti. – Ovoljetna tematika našega tabora je bila familija, tako da sva zanimanja su se obraćala oko ove teme. U dramskoj sekciji, u ručnoj djelaonici pri hrvatskoj igri, a tako su i u školskoj auli napravljene lutkice kot dekoracija u duhu familije – je začela povidati školska direktorica, ujedno i peljačica tabora Agica Sarközi ter nastavila: – Fiksna točka našega jednotajednoga programa je da idemo moliti pred kip Celjanske Madone,

bilo je kad smo hodočastili i piše, ali Čajta je malo dalje, tako da smo danas došli autobusom i u dvi uri ćemo imat svetu mašu. Druga važna štacija današnjega dana je izlet u Sambotel kade ćemo pogledati izložbu Sv. Martina ki svetac ima ovo ljetno obilježnicu rodjenja. Naš cilj je uvijek i to da i od hrvatske i vjerske strane naša putovanja budu povezana s nekom aktualnošću i jubilejom, a ljetos je to Sv. Martin, pokidob se je on rodio u Sambotelu, a naša crikva isto tako nosi ime ovoga sveca – istaknula je moja sugovornica ka je još dodala da je cijeli pedagoški zbor uključen u tabor, ne samo hrvatske pedagoginje, tako da od informatike prik plesa i sviranja sve stoji na raspolaganju koljnofskoj dici da se zabavljaju, a prik toga osvoju i nešto novo znanje. Svaka djelaonica dura 40 minutov, a zatim svi imaju priliku da se osvežu da se giblju na dvoru. Roditelji su mirni da su dica na dobrom mjestu, a visoki broj taborašev svako ljetno ponovo i ponovo dokaže, tabor je potriban i jako popularan. Na kraju tabora svenek se prezentira pred roditelji, u čemu je bio najuspješniji ov skupni boravak. Šalne igrice, jačke su na repertoaru, tamburaši i plesači nastupaju pred nabito punom aulom, a ljetos još za iznenadjenje svi su mogli bojati i majice. lako jedan plavi dres na kom se piše čiji su pripadnici nositelji, skoro je i obavezan za taboraše pri putovanju, Agica Sarközi je rekla, da to je i znak povezanosti, što jasno daje svim na znanje „kako se drži jezik i vjera pri nji, i kako su Koljnofci gizdavi na školu i vlašće selo!“

Tiho

Hrvatski gosti u Bizonji

Podružnica Učeničkih zadruga Zagrebačke županije i Zagrebačka županija svake godine organiziraju međunarodnu suradnju na način da odlaze u posjet iseljenim Hrvatima i prenose im znanje i vještine koje uče u učeničkoj zadruzi svoje škole. Ove su godine došli u Bizonju. Cilj je suradnje prenijeti znanja i iskustva vezane za kulturu, tradiciju i baštinu iseljenim Hrvatima i kod njih naučiti nešto novo, što je specifično i posebno za prostor i zemlju u kojoj žive. Jedan je od ciljeva i razvoj prijateljstva i druženje djece i odraslih.

Ovom su prilikom obuhvatili devetnaest učeničkih zadruga s prostora Zagrebačke županije. Iz svake zadruge došla su dva učenika i jedan voditelj. Oni su stigli 23. svibnja, u ponedjeljak, u Bizonju. Djeca su bila smještena kod obitelji u Bizonji, a odrasli u hotelu u Starom Gradu. U ponedjeljak poslije ručka do večeri i utorak prijepodne bizonjska djeca imala su mogućnost upoznat i aktivnosti radionice Hrvata (slikanje svile, spremanje nakita, šivanje, rad s biserima), a hrvatska su djeca imala zanimljive satove s našim nastavnicima. Slušali su predavanja o Mađarskoj, o Budimpešti, gledali slike i naučili i neke izraze na mađarskom jeziku. Uvečer su pogledali naše selo, Zavičajnu kuću i crkvu. Utorak poslije radionice imali su izlet u Stari Grad. Posjetili su gradski muzej, starogradsku tvrđavu i Interaktivni prirodoslovni centar „Futura“. Uvečer su mogli uživati na zabavi, koju su organizirali bizonjski roditelji. U srijedu gosti su napustili Bizonju i krenuli na jednodnevni izlet u Slovačku.

Možemo zaključiti da su nam ovi dani bili zaista zanimljivi i korisni. Nadamo se daljnjoj uspješnoj suradnji!

Renata Novak

Hrvatski ljetni festival – noćni nogomet u Potonji

Podravsko naselje Potonja u petak, 10. lipnja, s velikim je srcem očekivalo goste na svoju redovitu priredbu pod nazivom Hrvatski ljetni festival – noćni nogomet. Za dobru glazbu i odlično raspoloženje pobrinuli su se zastupnici tamošnje Hrvatske samouprave, na čelu s Jozom Dudašem, a budući da je odnos između Seoske i Hrvatske samouprave jako dobar i Seoska je samouprava pomagala u organiziranju. Za izvrsni gulaš i uzbudljive utakmice, kao obično, pobrinuli su se gosti iz Gornjeg Bazja (prijateljsko naselje sela Potonje), Rušana, Barče, Bojeva, Daranja, Dombola, Izvara, Lukovišća, Martinaca, Novoga Sela, Tomašina, Starina i drugih.

Kod natjecanja u kuhanju graha najuspješnija je bila družina lukoviškoga dječjeg vrtića.

U Potonji je uvijek veliko veselje kada se na kakvu priredbu okupe Hrvati, a ovo podravsko selo svake godine čeka svoje vjerne posjetitelje s raznim zanimljivim i veselim programima, priredbama. Na takve se priredbe vraćaju i oni koji su iz nekog razloga napustili selo, a tom prilikom ovdje se susreću stari prijatelji, članovi obitelji. A što bi drugo bio cilj ovih organizacija! Ova se priredba uobičajeno priređuje u Potonji, a jedinstvena je u cijeloj Podravini. Glavni je organizator potonjska Hrvatska samouprava, na čelu s predsjednikom Jozom Dudašem, koji uvijek ističe da je važno okupiti Hrvate iz regije radi druženja. Za organizaciju svake seoske priredbe i dobru suradnju u velikoj je mjeri zaslužna Hrvatska samouprava Šomođske županije, a i mjesna Seoska samouprava. Zahvaljujući aktivnostima Seoske i Hrvatske samouprave, na zadnjem popisu stanovništva više od 140 Poto-

njana izjasnilo se pripadnikom hrvatske narodnosti. Načelnik naselja Tamás Reiz također misli da te hrvatske priredbe pružaju mogućnost za bolju budućnost sela. Potonja njeguje prijateljski odnos s hrvatskim naseljem Gornjim Bazjem već od 1971. godine. Upravo ih je zbližio nogomet, ali i oni sudjeluju i u kuhanju graha. Kao obično, ovogodišnja je priredba započela natjecanjem u kuhanju gulaša od graha za koji su namirnice osigurali organizatori. Više od deset družina krenulo je na natjecanje i svaka od njih na svoj način – bilo što su mogli kuhari napraviti, bitno je bilo da grah bude uvršten – pokušala je kuhati najbolji grah. Grah odvajkada kuhaju u Podravini, stoga je on činio temelj natjecanja jer u davnim vremenima nije bilo hladnjaka da bi se hrana dugo držala, a mnogi nisu ni bili u mogućnosti da svaki dan mogu jesti meso. Grah je mogao dugo stajati, a od njega se može kuhati izvrsna, a i različita jela koja odgovaraju cijeloj obitelji. Ove, a i prošle godine kod natjecanja u kuhanju graha najuspješnija je bila družina lukoviškoga dječjeg vrtića, drugo je mjesto osvojila martinačka ženska skupina, a treće je pripalo Novoseljanim. Nogometne su utakmice započele u večernjim satima nakon proglašenja rezultata u kuhanju. U ponoć su objavljeni rezultati no-

Jelica Čende i Jozo Dudaš podijelili su nagrade.

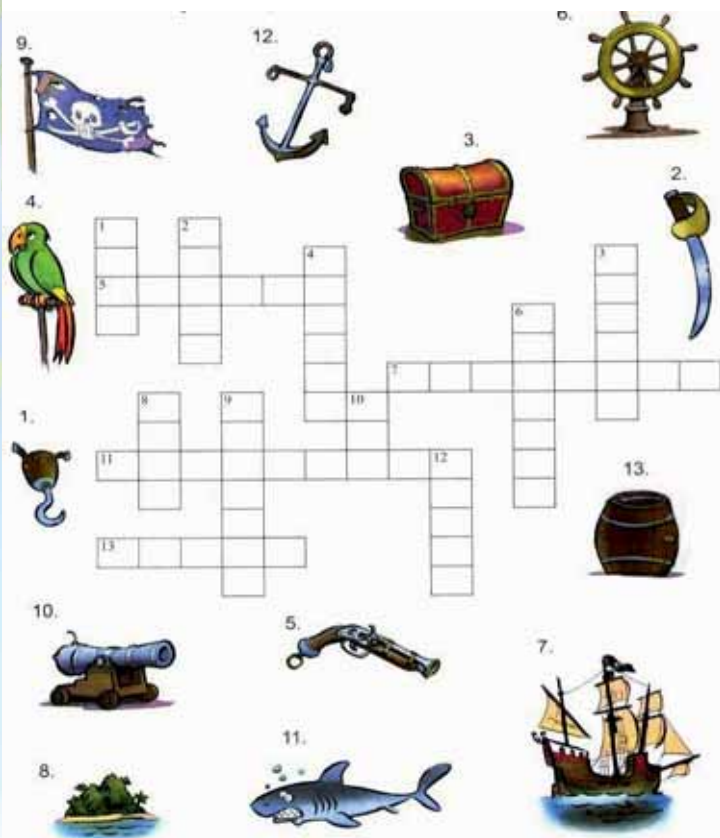
U kuhanju graha drugo je mjesto osvojila martinačka ženska skupina.

gometnog turnira i dodijeljeni pehari najboljima. Pobjednik nogometnog turnira bila je lukoviška momčad, drugo mjesto pripalo je hrvatskim nogometašima iz Gornjeg Bazja, a na trećem je mjestu završila bojevska momčad. Najbolji-ma su uručeni pehari, a ostalim sudionicima natjecanja spomenice. Ovogodišnje je druženje, kao obično, bilo vrlo uspješno, posjetitelji priredba su mogli uživati u dobroj hrani, odličnom društvu uza športska događanja i hrvatsku glazbu. Goste je zabavljao Tamburaški zbor i orkestar Biseri Drave iz Starina.

Luca Gažić

SLIKOVNA KRIŽALJKA

Znate li?

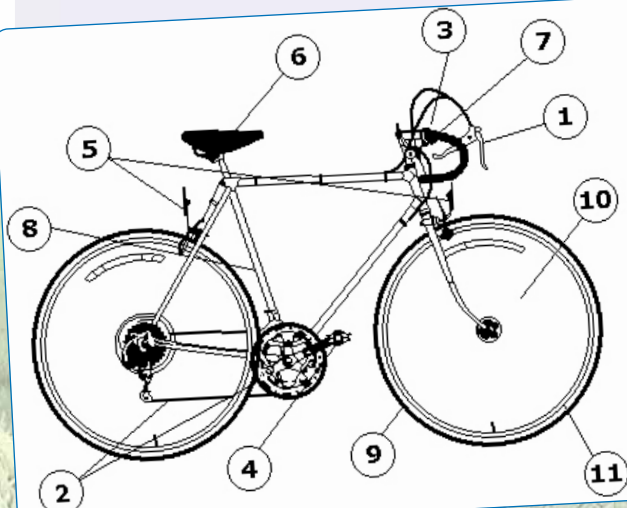
Zanimljivosti o ljetu

- Omiljeni ljetni sladoled nazvan ice pop ili popsicle, dakle smrznuta mješavina voća i soka na štapiću, izumljen je posve slučajno, a njegov je tvorac jedan jedanaestogodišnjak. Zvao se Frank Epperson. On je davne 1905. godine smiješao sok i vodu i unutra stavio nekakav štapić te sve ostavio vani da se dobro ohladi. Međutim, temperatura je bila jako niska i sve se smrznulo. Tu je zamisao patentirao tek 1924. godine.
- Omiljeno je ljetno voće lubenica. Ah, je li voće? Nije! Premda svi mislimo da jest, zapravo se radi o povrću! Pripada istoj porodici kao i tikvice, krastavci i bundeve!
- Jedna od najvećih ljetnih napasti jesu komarci. Oni muče ljude i životinje u ljetnim mjesecima već više od 30 milijuna godina. Imaju senzore kojima mogu nanjušiti toplokrvne ljude i životinje na daljinu od 30 metara!
- Brzina cvrčanja cvrčaka mijenja se s temperaturom pa što je viša, to on brže cvrči.
- U kasno ljetu 13. rujna 1922. u hladu u libijskoj pustinji izmjerena je temperatura od preko 57 stupnjeva Celzijevih. To je dovoljno da se ispeče jaje na kamenu.

Svjetski dan biciklista

Svakog 16. srpnja obilježava se Svjetski dan biciklista, i upravo tim povodom vam donosimo nekoliko zanimljivosti o jednom od najčešće upotrebljivanih prometala. Procjenjuje se da danas ima preko 1 000 000 000 bicikala na svijetu. U mnogim se knjigama može pronaći podatak da su Francuzi Pierre Lallemente i Ernest Michaux prvi izumili bicikl još 1860-ih godina. No mnogi se povjesničari s tim neće složiti. Oni tvrde da uz bicikl ne možemo nijedno konkretno ime, a osoba koja se spominje kao prvi vozač bicikla jest njemački barun Karl von Drais koji je 1817. godine konstruirao 'draisine'- bicikl na guranje kojim je postigao brzinu od 15 km/h. Taj se bicikl još uvijek čuva u nizozemskom muzeju Paleis het Loo u Apeldoornu.

1. Ručica za kočnicu
2. Lanac
3. Guvernala
4. Pedala
5. Viljuške
6. Sic
7. Rogovi
8. Ram
9. Guma
10. Faz
11. Kotač

Područna škola u Sumartonu zatvara svoja vrata

Godina 2016. pamtit će se u povijesti sela Sumartona, a i u povijesti hrvatskoga školstva u Mađarskoj. Nakon višestoljetnoga djelovanja sumartonske Hrvatske osnovne škole „Sveti Stjepan“ došlo je do zatvaranja ustanove, o čemu je donio odluku održavatelj, Obrazovno središte „Klebelsberg“. Uzrok je tomu naglo opadanje broja djece, naime od jeseni u sva četiri razreda bilo bi svega pet učenika. Opraštanje 16. lipnja priređeno je ne samo za učenike zadnjega godišta nego za polaznike cijele škole, za sveukupno 12 učenika.

Nažalost, u Sumartonu je došlo do onoga od čega se već godinama strepjelo, a to je da će se ustanova zatvoriti. Sumartonska Osnovna škola „Sveti Stjepan“ od 2013. godine djelovala je u okviru Obrazovnog središta „Klebelsberg“ kao područna škola serdahelske Hrvatske osnovne škole „Katarina Zrinski“, u njoj se odvijala samo razredna nastava. Lani su već spojeni svi razredi od 1. do 4. razreda, s jednim razrednikom, naime bilo je svega 15 učenika. U školskoj godini 2015./2016. broj učenika nadalje je opadao na 13, a u polugodištu još se jedan učenik upisao u serdahelsku školu. Na kraju školske godine od sumartonske škole opraštalo se svega 12 učenika, ukupno svih razreda. Inače, prema statistikama, u Sumartonu ima nešto više od 20 djece osnovnoškolske dobi za niže razrede, sedmero već pohađaju serdahelsku školu, a 2 – 3 drugu specijalnu školu za djecu s posebnim potrebama. Voditelj područne ustanove Žolt Trojko za naš tjednik reče da prije nekoliko godina, kada su zbog opadanja broja djece razredi spojeni, neki su roditelji odlučili upisati dijete u susjedni Serdahel. Mnogi od njih ne vole da im dijete uči u spojenim razredima, misleći da podučavanje jednog ili drugog godišta skupa ometa djecu u učenju. Oni koji su imali braću ili sestre u višim razredima u Serdahelu, također su smatrali jednostavnijim rješenjem da idu zajedno u susjedno mjesto. Nije bilo lako izreći oproštajne riječi ni djeci ni roditeljima, premda djeca nisu se previše zamarala time, zbog radosti što slijedi veliki ljetni odmor, a mi zbog toga što većina njih ionako nastavlja školovanje u Serdahelu, jer su završili četvrti razred. Najteže je bilo sumartonskom načelniku Martinu Capariju jer sa školom selo gubi još jednu ustanovu koja okuplja mlade, a samim time i njihove roditelje. Zahvalio je roditeljima i djeci, koji su se do zadnjega držali do sumartonske ustanove, nastavnicima na uzornom radu i što su se pobrinuli s programima za određene prigode.

Najveći je problem što u selu opada natalitet, rodi se vrlo malo djece. Nažalost, naši mladi u velikom broju su otišli raditi u inozemstvo jer ovdje jednostavno nisu našli posao ili nisu bili zadovoljni zaradom. Najviše njih je u Engleskoj, i to nije baš u susjedstvu kao Austrija. Hrvati su uvijek bili radišni ljudi, oni su se navikli na određeni standard življenja, ne zadovoljavaju se takvim zaradama koje su momentalno u našoj zemlji. Osim toga i oni koji nisu u inozemstvu, rade u nekim većim gradovima u Mađarskoj. Vodstvo sela ne može ništa protiv toga, ipak unatoč zatvaranju škole mi ćemo pokušati zadržati u mjestu one aktivnosti koje su i do sada bile, okupljati djecu u domu kulture, a moramo razmišljati i o tome kako bi mogli iskoristiti školsku zgradu. – rekao je načelnik Martin Capari.

Greta Lukač od jeseni će pohađati 5. razred osnovne škole,

Učenici sumartonske škole

dobitnica je priznanja „Najučenica škole“, rado se sjeća dana u sumartonskoj školi, reče da je cijela škola bila kao jedna obitelj jer su u svim aktivnostima bili zajedno, na sve su se zajedno pripremali, stariji pomagali mlađima. Kako će biti u Serdahelu, o tome još ne razmišlja, međutim sestra joj pohađa tu školu, i kaže da će joj to biti olakšanje. Roditelji nisu zabrinuti, kažu da Serdahel nije daleko, od petog razreda djeca ionako već moraju pohađati tu ustanovu, a možda će djeci dobro doći i malo veće društvo, upoznati drugu djecu, druge učitelje. Prema informacijama, sva su se djeca upisala tamo, što je vrlo dobro za pomursku zajednicu jer će na taj način i ova djeca nastaviti učenje hrvatskoga jezika barem do 14. – 15. godine. Kad se zatvori neka ustanova, javlja se i teškoća što će biti s djelatnicima. Prema izvješću Marije Tišler, ravnateljice serdahelske škole, dvije učiteljice sumartonske područne škole će od jeseni preuzeti serdahelska okružna škola. Najbolnije je u svemu tome da se zatvara još jedna ustanova u kojoj se podučavao hrvatski jezik i čije postojanje seže sve do početka XVIII. stoljeća, naime prema povijesnim spisima obrazovanje u Sumartonu spominje se već 1718. g. Prva je škola podignuta 1890. g. Porastom broja stanovnika bilo je potrebe za gradnjom nove škole; školska zgrada u kojoj se odvijala nastava sve do ove školske godine, sagrađena 1938. g. U 40-im godinama prošloga stoljeća škola je imala čak osam razreda. Od školske godine 1974./75. sumartonska je škola pripojena serdahelskoj i od tada je u mjestu djelovala područna škola s nižim razredima. Školska je zgrada obnovljena 2001. godine, njezino je stanje Seoska samouprava dobro sačuvala do današnjih dana.

Preostaje nam samo nada da će se mladi za nekoliko godina vratiti u mjesto, podići obitelj i zgrada će se opet ispuniti dječjom vikom.

48. Ljeto valpovačko

U Valpovu je priređena najveća kulturna manifestacija amaterskoga stvaralaštva – Ljeto valpovačko, i to već 48. put. Manifestacija je započela 16. lipnja. Njezin se središnji dio zbio 26. lipnja eko-etnosajmom i vašarom Ljeta valpovačkoga, a u poslijepodnevnom satima svečanom povorkom folklornih skupina te šokačkih zaprega i smotrom folklor. Među brojnim društvima smotri folklor sudjelovao je i kukinjski KUD Ladislava Matuška. (Foto: Á. Kollár)

MOHAČ / ZADAR – Polaznici mohačke Gimnazije „Károly Kisfaludy“, koji pohađaju nastavu hrvatskoga jezika kod profesorice Marije Prakatur, od 3. do 9. srpnja borave, već redovito, u jednodnevnom kampu hrvatskoga jezika i kulture u Zadru.

UNNEPELIÜNK EGYÜTT! SVEČUMO SKUPA!

2006 10 ÉV LJET? LEVANDA 2016

2016. 07. 15. (péntek / petak)

OD SRCA DO SRCA (HR) BONDERSÖLJ (HU)

2016. 07. 16. (szombat / subota)

EX PANONIA (HR) GRUPA ROUGE (HU/HR)

WHAT'SUPCI (HU)

Asztalfoglalás szükséges! Rezervácija stola potrebna!

109490 Kishárom körútca, Pó utca 60.
+36 (99) 957-155 • +36 (20) 490-5700

LEVANDA www.levanda.hu
info@levanda.hu

NOVI VINODOLSKI – Članovi Kulturno-umjetničkog društva „Sumarton“ zaredom već treću godinu sudjeluju na Međunarodnome ljetnom karnevalu koji se održava 1. – 2. srpnja u tome gradu. Na karnevalu razne družine oblače se u značajnu masku. Sumartonci su se ove godine odlučili da će predstaviti običaje pomorskog fašnika i obući će se u svadbenu povorku na taj način da će žene u mušku, a muškarci u žensku odjeću. Tako je i bilo. Na pojedinim mjestima predstavili su program veseloga vjenčanja.

DŽIKENEŠ – Tamošnja seoska samouprava 2. srpnja održala je tradicionalni Dan naselja kojem su sudjelovali i gosti iz hrvatskoga prijateljskog mjesta Gotalova. Programi Dana započeli su 9 s utrkom u veslanju dragonboatskih čamaca, nakon toga održana je nogometna utakmica između momčadi prijateljskih naselja, a u mjesnoj crkvi služena je dvojezična sveta misa. Na kulturnom programu, nastupile su mnoge kulturne udruge iz hrvatskih pomorskih i podravskih naselja, među njima Plesna skupina iz Mlinaraca, Klub umirovljenika Rozmaring, Folklorna skupina Biseri Drave.

LETINJA – Od početka do kraja srpnja u tome gradu održavaju se „Glazbeni dani šetališta“ u okviru kojega, zahvaljujući suradnji s Turističkom zajednicom Koprivničko-križevačke županije, 9. srpnja priređuje se koncert koprivničkoga Tamburaškog sastava. Također u gradu, na pozornici gradskog bazena svakog se vikenda nudi neki zabavni program, na toj pozornici će „Sumartonski lepi dečki“ nastupiti 29. srpnja.

SERDAHEL – Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“ 25. – 29. srpnja 2016. organizira ljetni kamp za djecu predškolske dobi i za učenike 1. – 2. razreda osnovne škole. Tijekom tjedna djeca će učiti hrvatske izraze, pjesmice, plesove. Mjesto je kampa sjedište Zavoda, tj. Fedakova kurija. Djeca će u kampu moći boraviti od 8 do 16 sati. Uz hrvatska zanimanja, djeca će sudjelovati na športskim natjecanjima, učiti će folklor, te će za njih biti organiziran izlet u Csömödér – Kistolmács. Prijavit se može kod Zorice P. Matola, voditeljice Zavoda, na telefonu: +36/30/2473239, ili na Zavodovoj e-pošti: zavodblazetin@gmail.com.

ERČIN – KUD Zorica i ove godine boravi u Istri kao sudionik II. Istria Music Festivala, koji se održava 1. – 2. srpnja. Na ovome međunarodnom Festivalu sudjeluje deset skupina, iz Estonije, Litve, Poljske i Mađarske. Iz naše zemlje, uz KUD Zorica, sudjeluju: erčinski Pjevački zbor Jorgovan, jegerseški Mješoviti pjevački zbor i Puhački orkestar te Zbor Spring Women i plesna skupina Flowers' Dance. Svi oni imaju nastup u Poreču i u Turističkom naselju Lanterna.

SALANTA-NIJEMET – U Nijemetu je druženjem i folklornim programom salantski KUD Marica, na dan nijemetskoga proštenja (bučure) 26. lipnja obradovao stanovnike ovog nekad posebnog naselja, a danas sastavnog dijela Salante. Mnogi su izašli pred svoje kuće, a i nastup u domu kulture bio je posjećen.

OGLAS

Hrvatska državna samouprava od 2. do 4. rujna 2016. godine organizira „CRO TOUR '16“, II. Biciklijadu kroz Pomurje. Ovim putem pozivamo sve zainteresirane da se prijave kako bi zajedno upoznali prekrasno Pomurje, družili se i zabavljali. O podrobnome programu Biciklijade obavijestit ćemo vas nakon vaše prijave. Prijaviti se možete e-poštom: hrsamouprava@chello.hu ili telefonom: 06 1/303-6094.

Naslov najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske pripala Cindy Šošarić iz Italije

Naslov najfotogeničnije Hrvatice u narodnoj nošnji osvojila Fanni Bubreg iz Mađarske

Najfotogeničnija Hrvatica u narodnoj nošnji
Mohačanka Fanni Bubreg

U Gradskoj športskoj dvorani u Tomislavgradu održana je treća Revija tradicijske odjeće i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske. Projekt se inače održava pod pokroviteljstvom dr. Dragana Čovića, člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine iz reda hrvatskoga naroda, Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Vlade Hercegbosanske županije i Općine Tomislavgrad.

U Reviji i natjecanju sudjelovalo je 25 djevojaka iz 19 zemalja: Argentine, Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Čilea, Italije, Kosova, Mađarske, Makedonije, Njemačke, Perua,

Rumunjske, Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije, Srbije (Vojvodine), Švedske i Švicarske.

Uoči početka programa održano je i svojevrsno prednatjecanje, glasovanje za najfotogeničniju djevojku u hrvatskoj narodnoj nošnji na društvenim mrežama, a naslov najfotogeničnije osvojila je Fanni Bubreg iz Mađarske. Nagradu, kopiju naušnica iz 14. stoljeća iz Grboreza pokraj Livna, uručio joj je načelnik Općine Tomislavgrad Ivan Vukadin.

Stručno prosudbeno povjerenstvo činili su Ivan Miloloža, predsjednik Hrvatske udruge poslodavaca, Jozo Pavković, glavni urednik Večernjega lista u Bosni i Hercegovini, poznati glumac Slaven Knezović, poduzetnica iz Tomislavgrada Marija Perić i ministar znanosti, prosvjete, kulture i športa HBŽ Petar Galić.

Odlukom ovoga povjerenstva naslov 2. pratilje osvojila je Paula Sabrina Bojanich iz Argentine. Predsjednik Vlade HBŽ Draško Dalić uručio joj je nagradu, kopiju nakita iz Višića iz okolice Čapljine.

Naslov 1. pratilje pripala je Ivoni Pandžić iz Švicarske, a nagradu, kopiju naušnica i ogrlice iz Sanskoga Mosta, uručio joj je Zvonko Milas, predstojnik Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Naslov najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske za 2016. godinu ponijela je Cindy Šošarić iz Italije, a nagradu, kopiju naušnica od 10. do 12. stoljeća iz Hercegovine, uručio joj je hrvatski član Predsjedništva Bosne i Hercegovine dr. Dragan Čović.

U prigodnome programu završne večeri nastupio je Krunoslav Kičo Slabinac.

Ivica Šarac/mandino-selo.com

Foto: Davor Đikić/Studio Relive

UMOK – Nedavno je s nami dobru vist podilio Adam Horvat, predsjednik mjesne Hrvatske samouprave, a ujedno i tamburaš sastava „Kajkavci“. Naime, umočki muzičari su se ponovo naticali na Državnom festivalu kvalifikacije (KÓTA) u Dunaszegu. Ukupno je nastupilo 14 muzičkih grupova, a med njimi umočki

tamburaši ponovo su mogli prikzeti najviše priznanje, „Zlatni paun“. To ujedno znači da su dostali poziv i na Državnu galu narodne glazbe. U minuli ljeti su „Kajkavci“ jur na toj gali dvakrat dobili „Veliku Nagradu zlatnoga pauna“.

STARIN – U organizaciji mjesne Seoske samouprave, u sultu, 16. srpnja, priređuje se Dan sela. Program počinje u podne svetom misom u mjesnoj katoličkoj crkvi. U 13 sati je objed za goste i stanovnike sela. Kulturni program počinje u 19 sati, u njemu sudjeluju: domaći Tamburaški sastav Biseri Drave, KUD Čađavica i martinački Ženski pjevački zbor „Korjeni“. Na kraju dana sve zainteresirane čeka bal uz „Podravkinu“ svirku.

POGAN – Blagdan svetog Ivana obilježen je u Poganu, 24. lipnja. Družilo se oko ivanjske vatre uz nastup Ženskoga pjevačkog zbora Snaše i nastup salantskih plesača i svirača KUD-a Marica.